

На данашњи дан **1912.** године Србија и Бугарска су објавиле мобилизацију за рат против Турске. Први балкански рат, од октобра 1912. до маја 1913, у којем су се против Турске бориле и Грчка и Црна Гора, завршен је ослобађањем балканских народа од турске власти.

1399. године – Оснивач енглеске династије Ланкастер Хенри Болингброк постао је краљ Хенри IV, дан након што је абдицирао Ричард II, први монарх у историји Енглеске који је напустио престо.

1846. године – Амерички зубар Вилијам Мортон први је употребио анестезију (етар) приликом вађења зуба.

1876. године – Рођен је српски писац, позоришни критичар и дипломата Милан Ракић. Песник модерног сензибилитета следио је у савршенству форме француске парнасовце и симболисте. Био је члан Српске краљевске академије и председник српског ПЕН клуба. Најзначајнија дела: “Јефимија”, “Долап”, “Симонида”, “Напуштена црква”, “Орхидеја”, “Љубавна песма”, “На Газиместану”.

1882. године – Рођен је немачки физичар Ханс Вилхелм Гајгер, који је 1928. године изумео направу за откривање и бројање наелектрисаних честица и гама-зрака (мерење радиоактивности), познату као “Гајгеров бројач”.

1891. године – У егзилу у Бриселу извршио је самоубиство француски генерал Жорж Ернест Буланже, лидер реакционарног антипарламентарног покрета “буланжиста” који је запретио да сруши Трећу Републику.

1941. године – Почела је прва немачка офанзива на Москву у једној од највећих битака Другог светског рата, која је окончана у јануару 1942. поразом Немаца.

1949. године – Окончан је берлински “ваздушни мост” успостављен после совјетске блокаде Западног Берлина крајем јуна 1948, током којег су амерички и британски авиони обавили 277.264 летова и допремили 2.323.738 тона намирница.

1955. године – У аутомобилској несрећи у 24. години погинуо је амерички глумац Џејмс Дин, симбол узнемирене и побуњене младости после Другог светског рата. Иако је снимлио само три филма, “Источно од раја”, “Бунтовник без разлога” и “Див”, постао је култна личност младих тог времена.

1962. године – Бели расисти су изазвали nerede у Оксфорду у америчкој држави Мисисипи када је, на основу одлуке федералног суда, црнац Џејмс Мередит уписан на Универзитет Мисисипија, који су до тада похађали само белци.

1965. године – Припадници индонежанског “Покрета 30. септембар” отели су шест генерала и покушали да изврше државни удар. Генерали су нађени мртви 3. октобра, а противударом на власт је дошао генерал Сухарто. Сматра се да је у репресалијама против комуниста и њихових симпатизера, које су уследиле, побијено око пола милиона људи.

1966. године – Бивши британски протекторат у Африци Бецуаналенд стекао је независност под називом Република Боцвана. Први председник постао је Сергеје Кама.

1966. године – Немачки ратни злочинци Алберт Шпер и Балдур фон Ширах изашли су из

затвора Шпандау у којем су одслужили казну од 20 година робије. У затвору који је био направљен за 600 станара, остао је само један – Рудолф Хес.

1970. године – Ричард Никсон је допутовао у Београд, у прву посету једног америчког председника СФРЈ.

1980. године – У симболичном подсећању на библијска времена, Израел је увео валуту шекел, која је заменила фунту.

1985. године – Умро је амерички сеизмолог Чарлс Рихтер, по којем је названа скала за мерење јачине земљотреса.

1988. године – У СССР-у је пензионисано пет високих функционера, међу којима и председник Президијума Врховног совјета Андреј Громико.

1990. године – СССР је нормализовао дипломатске односе са Израелом, прекинуте током шестодневног израелско-арапског рата 1967. године и успоставио пуне дипломатске односе са Јужном Корејом.

1991. године – Војним ударом у Хаитију оборен је са власти председник Жан-Бертран Аристид.

1992. године – Под покровитељством и у присуству копредседника Међународне конференције о Југославији, председници СРЈ и Хрватске Добрица Ћосић и Фрањо Туђман потписали су заједничку Декларацију којом су се обавезали на престанак непријатељстава и решавање спорних питања преговорима.

1992. године – Московска банка дистрибуирала је ваучере за приватизацију као део владиних економских реформи које би требало да милионе Руса претворе у капиталисте.

1993. године – У серији јаких земљотреса у југозападној Индији разорено је 36 села, а погинуло је најмање 22.000 људи.

1999. године – Један од највећих немачких књижевника 20. века Гинтер Грас добио је Нобелову награду за књижевност. У августу 2006. године Грас је обелоданио да је као 17-годишњак био припадник злогласне нацистичке “Вафен-СС” јединице. Ово откриће писца “Лименог добоша” шокирало је јавност и изазвало жестоке критике писаца, историчара и политичара у Европи.

2000. године – Уз пуну подршку Демократској опозицији Србије и новоизабраном председнику СР Југославије Војиславу Коштуници, светска демократска јавност је са зебњом ишчекивала расплет постизборне кризе у Југославији. Русија је упозорила пораженог Слободана Милошевића да не користи силу ради опстанка на власти.

2002. године – Петнаест министара иностраних послова Европске уније гласало је да се државама чланицама дозволи да потпишу индивидуалне уговоре са САД, којима су амерички војници и официри изузети од кривичног гоњења од стране Међународног кривичног суда у Хагу.

2014. године – Авганистан је потписао безбедносни споразум са САД који ће омогућити америчкој војсци да остане у тој земљи током 2015. године.

(Бета)